

Abstrakt

Právnícké profese a jejich úloha v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti

Předkládaná rigorózní práce se zabývá stále aktuální problematikou boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, pro kterou využívá vhodnější pojem boj proti praní špinavých peněz (AML), přičemž se zaměřuje na úlohu právníckých profesí, kterou reprezentují advokáti a notáři. Jedná se o kontroverzní téma, jelikož advokáti a notáři mohou působit v různých úlohách. Na jedné straně mají při provádění sledovaných činností status povinné osoby, která uplatňuje AML opatření ve vztahu ke svým klientům a jejich obchodům za účelem zabránění zneužívání finančního systému k praní špinavých peněz, a na straně druhé plní roli zprostředkovatele v procesu praní špinavých peněz, což deklarují tuzemské i zahraniční případy. Cílem práce je tyto odlišné role právníckých profesí představit a zjistit, zda má česká právní úprava v oblasti AML nějaké výrazné nedostatky. V této souvislosti je také úkolem zhodnotit fungování systému AML v České republice se zaměřením na právnícké profese v postavení povinných osob a jejich nejzranitelnější služby. K dosažení vytyčených cílů jsou v práci využity metody deskripce, analýzy, syntézy a komparace.

Práce přibližuje proces praní špinavých peněz, instituce, které se podílejí na boji proti této trestné činnosti, a povinnosti vyplývající z AML zákona. Následně se soustředí na rozbor výkonu advokátní a notářské činnosti s poukazem na institut profesního tajemství a shrnuje analýzu rizik právnícké profese ve vztahu k praní špinavých peněz. Značnou rizikovitost vykazuje poskytování služeb spojených s úschovou peněz, avšak výše rizika se liší u advokátních a notářských úschov, což je způsobeno rozdílnými pravidly. Odraz této skutečnosti v praxi je demonstrován vybranou kazuistikou. Aplikačních a praktické problémy, které byly detekované při plnění AML povinností ze strany právníckých profesí, a otázka fungování výkonu správního dozoru profesními komorami, tvoří základ pro následnou analýzu a hodnocení práva v oblasti AML *de lege lata*. Úvahy o potřebě nové legislativy jsou v práci nastíněny na několika místech. Důležitým vodítkem při hledání řešení *de lege ferenda* je komparace české právní úpravy v oblasti boje proti praní špinavých peněz s německou úpravou, která je v některých ohledech inspirativní.